

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

Plan Odnowy Miejscowości Goryń na lata 2011-2018 przyjęty Uchwałą Nr 1/I/2011 Zebrania Wiejskiego w Goryniu z dnia 16 sierpnia 2011 roku

Plan Odnowy Miejscowości Goryń na lata 2011-2018 zatwierdzony Uchwałą Nr IX/44/2011 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 18 sierpnia 2011 roku

Zmieniony uchwałą nr 1/II/2011 Zebrania Wiejskiego w Goryniu z dnia 14 września 2011 roku

Zmieniony uchwałą nr X/50/2011 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 15 września 2011 roku

Plan Odnowy Miejscowości Goryń na lata 2011-2018

**Gmina Kielce
ul. Daszyńskiego 5
14-220 Kielce**

Spis treści

Spis treści	2
Wstęp	4
Rozdział I Powiązanie planu z celami strategicznymi dokumentów dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego gminy	6
Rozdział II Analiza zasobów sołectwa	7
2.1 Historia	7
2.2 Funkcje, jakie pełni wieś	14
2.3 Charakterystyka mieszkańców	14
2.4 Poziom organizacji mieszkańców i ich osiągnięcia	16
2.5 Położenie i wygląd wsi.....	19
2.6 Stan otoczenia środowiska naturalnego	20
Klimat	20
Warunki naturalne	20
Szata roślinna	21
Istniejące formy ochrony przyrody.....	23
Świat zwierząt.....	23
Gleby	24
Wody powierzchniowe i gruntowe.....	24
2.7 Poziom rolnictwa i przedsiębiorczość	26
2.8 Kultywowanie tradycji	28
2.9 Ochrona zdrowia	29
2.10 Bezpieczeństwo publiczne	29
2.11 Infrastruktura techniczna	31
Drogi	31
Zaopatrzenie w wodę i kanalizacja sanitarna.....	31
Gospodarka odpadami	32
Elektroenergetyka	32
Gospodarka ciepła i gazowa	33
Telefonizacja i internet	33
2.12 Oświata i edukacja	33
Rozdział III Analiza SWOT	34
Rozdział IV Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.....	36
Na terenie miejscowości na przestrzenie ostatnich lat ukształtowały się i rozwinęły dwa obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, które skupiają wokół siebie niemal całą aktywność edukacyjno- kulturowo- rekreacyjną, są to:	36
2. Obszar II to teren miejscowej parafii oraz działki oddalonej o ok. 200m na której projektowane jest boisko trawiasta do gry w piłkę nożną oraz plac zabaw. W kościele odbywają się nabożeństwa oraz liczne święta. Natomiast położona niedaleko działka nr 49/5 i 50/1 docelowo ma pełnić rolę centrum sportowo- rekreacyjnego dopełniającego ofertę obszaru I. Tu ma się skupiać aktywność sportowa mieszkańców (boisko do gry w piłkę nożną) oraz ma powstać plac zabaw – pierwszy w sołectwie. Ponieważ ten przy SP jest wyłącznie dla najmłodszych uczniów.	36
Rozdział V Wizja rozwoju wsi	37
.....	37
Rozdział VI Zestawienie tabelaryczne zasobów miejscowości	38
Goryń.....	38
Rozdział VII Zestawienie priorytetów, celów, zadań planu.....	40
Rozdział VIII Harmonogram wdrażania planu z kosztorysem	48

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

<u>Zadanie.....</u>	<u>48</u>
<u>Czas realizacji.....</u>	<u>48</u>
<u>Rozdział IX Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji</u>	<u>49</u>
<u>społecznej</u>	<u>49</u>

Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości Goryń dotyczy lat 2011-2018. Najważniejszą jego częścią jest analizowanie bogactw i możliwości wsi oraz jej mieszkańców. Na tej podstawie sporządzone zostało zestawienie słabych i mocnych stron oraz analiza szans i zagrożeń Gorynia. Wnioski z niego wypływające ułatwią wyznaczenie kierunków rozwoju miejscowości, nakreślenie priorytetów oraz wyliczenie działań, które w ich ramach będą realizowane.

Celem Planu Odnowy Miejscowości Goryń jest aktywizacja społeczna i gospodarcza obszaru zagrożonego wykluczeniem i włączenie go w procesy rozwojowe kraju i Europy oraz ochrona i wykorzystanie wiejskiego dziedzictwa kulturowego i atutów przyrodniczo – krajobrazowych wsi. Intencją Planu jest mobilizacja lokalnych społeczności i zainicjowanie chęci do działania na rzecz poprawy warunków i jakości życia we wsi. Ważne jest podniesienie i wzbogacenie atrakcyjności turystycznej gminy oraz poprawa jej wizerunku poprzez właściwe i ciekawe wykorzystanie dziedzictwa kulturowego w promowaniu regionu.

Goryń pełni funkcje turystyczną, rolniczą i mieszkalną. Znakomite położenie geograficzne (w pobliżu jezior Goryńskiego i Dłużek) sprzyja również rozwojowi funkcji sportowo-rekreacyjnej. W takiej też kolejności układane były priorytety, w ramach których realizowane mają być działania zmierzające do odnowy wsi Goryń. Mieszkańcy w pierwszej kolejności pragną uczynić wieś miejscem atrakcyjnym do zamieszkania, funkcjonalnym, pełnym lokalnego kolorytu, dającym możliwości kultywowania tradycji i umożliwiającym stworzenie prawdziwej wspólnoty. Dopiero wtedy, jako społeczność ludzi świadomych swojej tożsamości i wrażliwych na potrzeby całej społeczności wiejskiej, mieszkańcy pragną uczynić z Gorynia miejsce atrakcyjne dla turystów, których obok udogodnień infrastrukturalnych oraz pięknych krajobrazów przyciągać będzie atmosfera życzliwości panująca w miejscowości.

Rozwój wsi nastąpić ma poprzez jej, tzw. odnowę – czyli proces obejmujący bardzo szerokie spektrum działań, wpływających na podwyższenie jakości życia na wsi i tożsamości mieszkańców miejscowości. Siłą odnowy wsi są najważniejsze wartości związane z historią, kulturą, tradycją – wszystkim tym, co można objąć pojęciem dziedzictwa kulturowego wsi, zarówno w aspekcie materialnym i niematerialnym.

Odnowa wsi wynika z potrzeb mieszkańców. Przedsięwzięcia odnowy wsi mogą dotyczyć zarówno miejsc spotkań wiejskich (place, centra wsi, sale, świetlice), obiektów historycznych, zabytkowych; przestrzeni wiejskiej (zieleni, chodniki, stawy), jak i imprez kulturalnych (festyny, imprezy cykliczne, tematyczne), folkloru (zespoły taneczne, orkiestry), sportu i kultury fizycznej (boiska, siłownie, szlaki piesze, ścieżki rowerowe, zagospodarowanie kąpielisk, plaż), bezpieczeństwa (place zabaw, ograniczenie ruchu kołowego, parkingi), jak również ochrony środowiska (sanitariaty, kosze na śmieci), a także wizualizacji i informacji (tablice informacyjne dotyczące

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

wszystkich ww. przedsięwzięć). To tylko niektóre przykłady, ponieważ odnowa wsi daje możliwość indywidualnego podejścia wynikającego z odrębności każdej wsi. Elementem spajającym wszystkie przedsięwzięcia, charakterystycznym dla tego procesu, jest współdecydowanie mieszkańców wsi w sprawach kierunków rozwoju ich miejscowości. Projekty odnowy wsi powstają w wyniku debaty lokalnej na poziomie sołectwa. Odnowa wsi jest próbą złamania stereotypu planowania centralistycznego, w którym to gmina decyduje o rodzaju przedsięwzięć w każdej miejscowości. Projekty powstają z uwzględnieniem realiów gminy: planu zagospodarowania, strategii gminy i budżetu. Dlatego też ważnym czynnikiem warunkującym sukces odnowy wsi jest partnerskie podejście do planowanych zadań, w tym jak najwcześniejsza współpraca przedstawicieli gminy z sołectwem.

Rozdział I Powiązanie planu z celami strategicznymi dokumentów dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego gminy

Plan Odnowy Miejscowości Goryń opracowany został w oparciu o zapisy zawarte w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi opublikowanym w Dz. U. Nr 38, poz. 220 z 2008 r.

Plan Odnowy Miejscowości Goryń na lata 2011-2018 przyjęty Uchwałą Nr 1/I/2011 Zebrania Wiejskiego w Goryniu z dnia 16 sierpnia 2011 roku

Plan Odnowy Miejscowości Goryń na lata 2011-2018 zatwierdzony Uchwałą Nr IX/44/2011 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 18 sierpnia 2011 roku

Zmieniony uchwałą nr 1/II/2011 Zebrania Wiejskiego w Goryniu z dnia 14 września 2011 roku

Zmieniony uchwałą nr X/50/2011 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 15 września 2011 roku

Ponadto Plan Odnowy Miejscowości Goryń jest zgodny z następującymi dokumentami planistycznymi Gminy Kielice:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kielice (Uchwała Nr VII/51/2007 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 25 kwietnia 2007 z późn. zmianami);
- Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy Kielice (Uchwała Nr III/15/98 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 16 XII 1998 r. z późn. zmianami),
- Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Kielice na lata 2007-2020 (Uchwała Nr VI/35/2007 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 28 marca 2007 r.).
- Planem Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Kielice na lata 2007-2013 (Uchwała Nr VI/36/2007 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 28 marca 2007 r. z późn. zmianami);
- Lokalnym Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Kielice na lata 2007 - 2020 (Uchwała Nr VI/37/2007 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 28 marca 2007 r.);
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kielice na lata 2005-2015 (Uchwała Nr XXVII/13/2005 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 20 kwietnia 2005 r.).

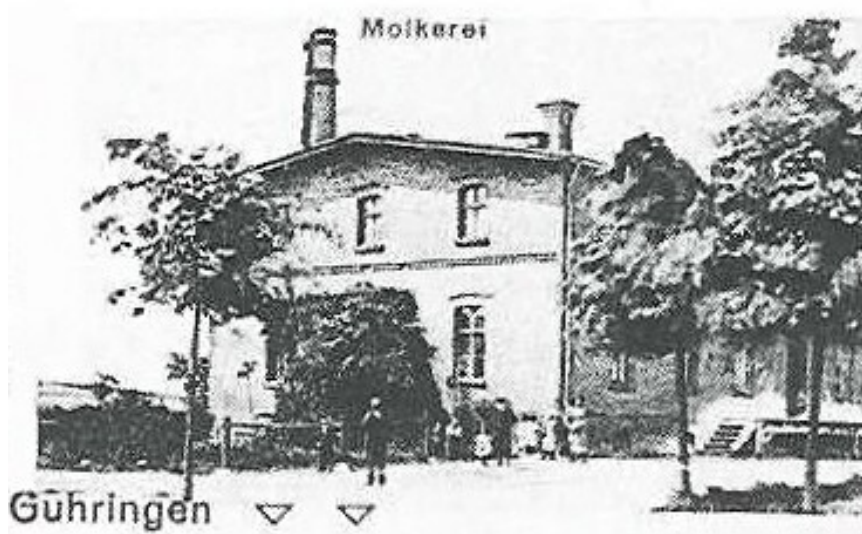
oraz dokumentami o znaczeniu regionalnym:

- Strategią Rozwoju Powiatu Iławskiego na lata 2008 – 2015, stanowiącą załącznik do Uchwały Nr XVI/111/08 Rady Powiatu Iławskiego z dnia 28 lutego 2008 r.
- Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020 stanowiącą załącznik do Uchwały Nr XXXIV/474/05 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 31 sierpnia 2005 r.

Rozdział II Analiza zasobów sołectwa

2.1 Historia

Dokładna data założenia wsi jest trudna do ustalenia, wiadomo jedynie, że należała ona do rodu Stangów, tego samego, który w roku 1331 założył miasto Kisielice. W wieku XIX archeolodzy niemieccy znaleźli w okolicach Gorynia kamienne siekierki pochodzące z młodszej epoki kamiennej. Znaleźisko to świadczy o tym, że już w odległej starożytności była w tym miejscu zamieszkiwana przez pradawne plemię osada ludzka. Jej istnieniu sprzyjało dogodne dla obrony położenie terenu otoczonego lasami i trzema jeziorami: Goryńskim, Płatek i Długim. Później tędy wiodł bardzo stary szlak komunikacyjny; we wczesnym okresie krzyżackim przez Goryń biegła droga z Biskupca do siedziby komtura w Dzierzgoniu.

Budynek mleczarni w Goryniu

Najstarsza wzmianka o Goryniu (łac. Gorin, niem. Guhringen) pochodzi z 1293 roku i pojawia się w dokumencie wystawionym przez biskupa Pomezanii, który mocą tego dokumentu wsie Goryń oraz Łodygowo dał na własność Teodorykowi Stange. Wzmianka ta wskazuje na to, że wieś Goryń istniała już w końcu XIII wieku i w tej sytuacji można przyjąć, że na jej terenie na pewno istniała staropruska osada na dużo wcześniej, zanim pojawili się tutaj Krzyżacy.

Nie jest znana dokładna data lokacji wsi. Że miała ona miejsce dowodzi, wydany w 1374 r. przez biskupa pomezkańskiego Mikołaja, dokument lokacyjny, w którym mówi się m.in. że „naprawia on niedokładności naszych poprzedników dotyczące wsi Gorin”. Dokładny i precyzyjnie znany jest natomiast akt lokacyjny Gorynia z 13 września 1381 roku. Biskup Pomezanii Jan wystawił sołtysowi i mieszkańcom nowy przywilej lokacyjny, w którym zmienia nadane wcześniej Goryniowi lokacyjne prawa polskie na bardziej sprzyjające mieszkańcom prawo magdeburskie. Z aktu tego niezbieżnie wynika, że już w 1381 roku były w Goryniu karczma należąca do

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

sołtysa Jana, który za jej prowadzenie był zobowiązany do płacenia biskupowi Pomezanii czynszu rocznego w wysokości dwóch grzywien srebra. Zastrzeżono jednak, że we wsi nie wolno wybudować drugiej karczmy.

Gasthaus Nass in Guhringen

Dawna karczma w Goryniu

Z tego samego przywileju wynika, że w Goryniu istniała już w pierwszej połowie XV w. parafia. Potwierdza to dokument z 25 czerwca 1345 r., w którym papież Klemens XVI polecił biskupowi pomezkańskiemu Bertoldowi wziąć pod opiekę proboszcza goryńskiego Mikołaja i wprowadzić go w posiadanie probostwa.

Kirche in Guhringen

Dawny budynek kościoła w Goryniu

Wymieniony w tym dokumencie kościół uległ spaleniowi podczas wojny polsko-krzyżackiej w roku 1414, poza tym zginęło wtedy 44 mieszkańców Gorynia i w wyniku tego z ogólnej powierzchni 130 łanów uprawnych należących do wsi aż 69 łanów zostało opuszczonych. Po likwidacji zakonu krzyżackiego Goryń był wioską czynszową należącą do księcia Prus. W jego bezpośrednim sąsiedztwie, jak podają zapisy z roku 1690, leżały wioski: Krzywka, Wałdowo i Waldkowo, które w XV wieku

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

należały do niemieckiego rodu Grampnerów. Grampnerowie, w wyniku dość dużego na te tereny napływu ludności polskiej, ulegli polonizacji i już w następnym wieku przyjęli nazwisko Wałdowscy, zaś należąca do nich wioska Wałdówek na początku XIX wieku została włączona do Gorynia.

W roku 1525, czyli w XVI wieku, w wyniku sekularyzacji Zakonu państwo zakonne zajęło świeckie Księstwo Pruskie. Goryń należał wtedy do okręgu administracyjnego Pogórze (Oberland). Okazuje się, że w archiwach niemieckich pochodzących z tamtych czasów, Wojciech Kętrzyński znalazł informację, że w Goryniu w roku 1505 sołtysiem był Stanisław Wojtko, można zatem przypuszczać iż był on Polakiem. Potwierdza to tezę, że w tych latach ludność polska zamieszkiwała cały teren powiatu iławskiego, (oczywiście w różnych skupiskach). Dzięki Wojciechowi Kętrzyńskiemu wiemy też, że w tych czasach pomiędzy Goryniem, a Piotrowicami znajdowała się puszcza, którą niejaki Tomicki na zlecenie biskupa Hioba von Dobenecka obsadził bartnikami. Również w wieku XVII nazwiska polskie występowały w Goryniu. W 1690 roku Goryń był wsią czynszową, królewską, a więc ziemie te uprawiane były przez chłopów. Uprawa ziemi przez chłopów czynszowych i pańszczyźnianych była podstawą gospodarki. W tych czasach, wieś została przydzielona do powiatu kwidzyńskiego.

W 1789 r. Goryń był wsią królewską z karczmą i należał do parafii kisielickiej. Liczył wówczas 59 domów mieszkalnych.

Mapka przedstawiająca Goryń oraz okoliczne wioski na przełomie wieków XVIII i XIX (na podstawie opracowania G. Leydinga).

W spisie rolnym z 1858 roku Goryń wraz z Piotrowicami był wymieniony jako największe wioski chłopskie w powiecie suskim. Powierzchnia gruntów uprawnych

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

należących do Gorynia wynosiła wówczas 7390 mórg. W 1885 r. wieś miała 2224,6 ha powierzchni, w tym 1581 ha ziemi ornej i 125 ha łąk.

W 1871 r. było we wsi 5 ziemianek, w których mieszkały 22 osoby. W roku 1890 mieszkało w Goryniu 27 mieszkańców przyznających się do polskiego pochodzenia i stanowili oni 2,5% ogółu mieszkańców wsi, ale już w kilka lat później, czyli w roku 1900 do polskości przyznaje się 62 mieszkańców wsi, zaś w 1905 77 mieszkańców uważa się za Polaków.

Budynek szkoły w Goryniu

Na początku wieku XX w gminie Goryń obejmującej Wałdówko i Krzywkę były trzy szkoły, szkołą trzyklasową w Goryniu i dwie szkoły jednoklasowe w pozostałych wioskach.

Pomyślne czasy dla rozwoju Gorynia nastąpiły po wybudowaniu w 1925 roku linii kolejowej łączącej Goryń z Biskupcem, Kisielicami i Suszem. Od tej pory dzięki możliwości transportu swych płodów rolnych na rynki sąsiednich miast powiatu suskiego oraz do Malborka i Kwidzyna, gospodarze goryńscy zaczęli szybko się bogacić. Bogactwo goryńian zaowocowało budową w roku 1938 własnego kościoła. Kościół stanął tuż obok zbudowanego w 1923 roku pomnika ku czci mieszkańców wsi poległych na frontach I wojny światowej.

W 1807 roku okupacja francuska, jak i przemarsze wojsk przez te tereny pociągnęły za sobą poważne zniszczenia i zubożenie ludności. Wojna napoleońska przyniosła ze sobą nie tylko ruinę. W 1811 roku król pruski, jako ówczesny sprzymierzeniec Napoleona, musiał uwzględnić zmiany wprowadzone w znacznej części Europy przez rewolucję francuską i wydać edykt o regulacji, czyli o uwłaszczeniu chłopów dotychczas pańszczyźnianych.

Nastąpił w tym czasie silny przyrost demograficzny, nie tylko naturalny, ale też wskutek przepływu ludności z majątków do wsi.

Mimo, że przeprowadzono uwłaszczenie chłopów, to o życiu wsi jak i całego powiatu nadal decydowali wielcy właściciele ziemscy, a największe latyfundie pozostawały

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

w rękach pruskiego junkierstwa. W 1818 roku tereny te zostały wydzielone z powiatu kwidzyńskiego pod nazwą powiatu suskiego, należąc wraz z rejencją kwidzyńską do prowincji Prusy Zachodnie. W roku 1858 w archiwalnym opisie powiatu suskiego, Goryń wymieniony jest, obok Piotrowic, jako największa wieś chłopska. Zajmował on powierzchnię 7390 mórg (1885 ha).

Wydajność produkcji roślinnej na tych terenach najlepiej odda zestawienie wielkości plonów z jednego hektara w latach 1899-1903:

- pszenica - 1,76 tony,
- żyto - 1,33 tony,
- jęczmień - 1,68 tony,
- owies - 1,74 tony,
- ziemniaki - 10,1 tony.

W 1831 roku wystąpiła na tych ziemiach epidemia cholery, która spowodowała gwałtowny spadek populacji ludności. Epidemia cholery wystąpiła również w latach 1848, 1852, 1855, 1866-1867, 1873. W 1870 roku przeszła przez Prusy epidemia ospy. Nie wiadomo jednak w jak wielkim stopniu wpłynęły one na zaludnienie Gorynia. W XIX wieku tylko gorączka popołogowa zebrała więcej ofiar niż ospa i cholera razem wzięte.

Spadek populacji spowodowany był także masową emigracją ludności do Westfalii "za chlebem". Po 1870 roku statystyki pruskie zanotowały znaczny spadek liczby ludności i zmniejszenie się liczby domów mieszkalnych, zarówno we wsiach chłopskich, jak i majątkach. Doszło też do likwidacji niektórych miejscowości. W 1871 roku w Goryniu oprócz domów mieszkalnych było także 5 ziemianek, w których mieszkały 22 osoby.

Według Maxa Boresickiego liczba ludności polskiej w Goryniu przedstawiała się następująco:

- w roku 1890 - 27 osób, co stanowiło 2,3% ludności polskiej w powiecie suskim,
- w roku 1900 - 62 osoby, co stanowiło 4,9% ludności polskiej,
- w roku 1905 - 77 osób, co stanowiło 6,5% ludności polskiej.

Warto dodać, że Goryń liczył wtedy ponad 1000 mieszkańców, a więc przytłaczająca większość ludności była narodowości niemieckiej. Mimo tak małej ilości Polaków w Goryniu, był on wtedy jednym z najsilniejszych skupisk ludności polskiej w tym regionie. Jeżeli przyjrzymy się powierzchni zajmowanej przez Goryń, to w tych latach utrzymywała się tendencja wzrostowa: - w 1885 roku wieś miała 2224,6 ha powierzchni, w tym 1581 ha ziemi ornej i 125 ha łąk. - w 1905 roku powierzchnia wynosiła już 2457,9 ha.

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

Budynek należący do rodziny Buroch

W 1911 roku w Goryniu mieszkała jedna osoba, która była członkiem rady nadzorczej Banku Ludowego w Biskupcu. Bank ten był oparciem dla polskiego życia gospodarczego zarówno w Biskupcu, jak i w jego okolicy.

Pierwsza wojna światowa, wywołana przez kajzerowskie Niemcy i monarchię austro-węgierską zakończyła się po czterech latach klęską obu tych państw. Od kapitulacji Niemiec w ciągu kilku miesięcy sytuacja polityczna uległa zasadniczym zmianom. Polska uzyskała niepodległość, a postanowienia traktatu wersalskiego z czerwca 1919 roku, kończące stan wojny z Niemcami, tak uregulowały sprawę przyszłych jej granic: „Na przestrzeni obejmującej powiaty (...) suski, oraz (...) kwidzyńskiego na wschód od Wisły (...) wezwani będą do wypowiedzenia się przez głosowanie poszczególnymi gminami, czy życzą sobie, aby poszczególne gminy na tej przestrzeni leżące należały do Polski, albo do Prus Wschodnich”.

W Goryniu za przyłączeniem się do Polski wypowiedziało się 9 osób i chociaż plebiscyt był oficjalnie tajnym głosowaniem, Niemcy doskonale wiedzieli kto głosował za Polską. Według relacji rodziny Zielińskich, w Goryniu wszyscy którzy kryli się ze swoją polskością musieli uciekać za granicę. Wyniki plebiscytu liczone były gminami, a rozproszenie polskich głosów w 43 miejscowościach spowodowało, że w żadnej gminie Polacy nie uzyskali większości. Trzeba jednak dodać, że na czas plebiscytu Niemcy sprowadzili z kraju aż 8264 osoby, które urodziły się na tych terenach i miały prawo do głosowania. Podczas, gdy dokonywano wręcz pogromu Polaków w Goryniu i terenach okolicznych, w Kwidzynie plebiscytowa Komisja Międzynarodowa szykowała się do wyjazdu.

Rozstrzygnięcie plebiscytu na korzyść Niemców nie przyniosło powiatowi suskiemu korzyści. Powstanie państwa polskiego z dostępem do morza spowodowało, że również wschodnia część rejencji kwidzyńskiej - w tym tereny goryńskie, włączone w latach 1920-1939 do prowincji Prusy Wschodnie - utraciły bezpośrednie, lądowe

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

połączenie z Rzeszą. Według spisu z roku 1944 Goryń z 253 gospodarstwami rolnymi, zamieszkiwany przez 1215 mieszkańców z ogólną powierzchnią gruntów uprawnych wynoszącą 2659 ha był największą gminą rolniczą w całym powiecie.

Tabela nr 1 - Zaludnienie Gorynia do 1905 roku

Lata	Liczba		
	domów	mieszkańców	rodzin
1817	71	524	-
1831	88	615	-
1867	-	1302	-
1885	178	1186	229
1895	176	1202	216
1900	-	1251	-
1905	186	1183	221

W 1933 roku powiat suski został podzielony na gminy wiejskie. Taką gminą został Goryń (wraz z Wałdowem i Krzywkami), liczyła ona 1089 mieszkańców. W związku z tym w 1935 roku w Goryniu istniały już dwie szkoły podstawowe: szkoła z dwoma nauczycielami bezpośrednio we wiosce, oraz szkoła z jednym nauczycielem w Goryniu koloniach. W 1938 roku wzniesiono (stojący zresztą do dnia dzisiejszego) kościół parafialny. Przez ostatnie sześć lat panowania niemieckiego na tej ziemi, wieś wchodziła w skład hitlerowskiego "Gau Danzig-Westpreussen".

Podczas II wojny światowej 24 stycznia 1945 roku oddziały 2 Armii Radzieckiej zajęły Goryń. Tym samym skończyło się wiekowe panowanie junkrów pruskich nad ziemią goryńską. A przymusowi robotnicy z okresu wojny zostali przesiedleni na tę ziemię.

Po wojnie pomoc dla mieszkańców stanowiły przydziały z UNRRA w postaci żywności, koni i krów. Od 1945 roku powiat iławski (początkowo jeszcze pod nazwą powiatu suskiego) należał do okręgu mazurskiego. Następnie zaś powiaty zlikwidowano, a Goryń należał do województwa elbląskiego.

30 IX 1945 roku, na pierwszego kierownika szkoły w Goryniu został nominowany Izydor Lenartowicz. Tak wspomina on Goryń: „Stan budynku szkolnego i całej wioski był opłakany. W szkole nie było szyb, drzwi i dach były dziurawe. Domy we wsi zdemolowane, a niektóre leżały w gruzach. W uruchomieniu szkoły pomagała ludność”. Pracując w goryńskiej placówce przez wiele lat, Izydor Lenartowicz doczekał tu emerytury.

W 1957 roku uchwałą Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Iławie ustalono, że do Gromadzkiej Rady Narodowej przynależeć będzie m.in. 15 członków z Gorynia. Gromadzka Rada Narodowa była najniższym szczeblem administracji państwowej. W tym samym roku powstała w Goryniu biblioteka gromadzka, która należała do sieci bibliotek gminnych powiatu. Jak wynika ze stanu z dnia 20 IX 1967 roku w Goryniu pozostała już tylko jedna szkoła podstawowa, która liczyła siedmiu nauczycieli.

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

W 1969 roku powstała też państwowa baza maszynowa, jej działalność polegała na usługach polowych.

2.2 Funkcje, jakie pełni wieś

Goryń razem z Wałdowem i Kantowem wchodzi w skład sołectwa Goryń, które wraz z trzynastoma innymi sołectwami tworzy gminę Kisielice. Leży w południowej części gminy w odległości 6 km od Kisielic, 20 km od Iławy, miasta powiatowego, 19 km od Susza i 30 km od Kwidzyna. Autobusy PKS kursują kilka razy dziennie i odwożą mieszkańców do Kisielic. Najbliższa stacja kolejowa znajduje się w Suszu. Do 1969 roku w Goryniu była stacja kolejowa, teraz budynek przeznaczono na mieszkania.

Tabela nr 2 - Sołectwa gminy Kisielice

Lp.	Sołectwo	Wsie wchodzące w skład sołectwa
1.	Biskupiczki	Biskupiczki
2.	Butowo	Butowo
3.	Goryń	Goryń, Kantowo, Wałdowo
4.	Jędrychowo	Jędrychowo
5.	Klimy	Klimy
6.	Krzywka	Krzywka
7.	Limża	Limża
8.	Łęgowo	Łęgowo, Nowy Folwark, Stary Folwark
9.	Łodygowo	Łodygowo
10.	Ogrodzieniec	Ogrodzieniec
11.	Pławty Wielkie	Pławty Wielkie
12.	Sobiewola	Sobiewola
13.	Trupel	Trupel
14.	Wola	Wola

Goryń pełni funkcję mieszkalną, turystyczną, rolniczą i kulturalną.

2.3 Charakterystyka mieszkańców

Tabela nr 3 Porównanie liczby mieszkańców sołectwa z innymi sołectwami gminy (2010)

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

SOŁECTWO	Biskupiczki	Butowo	Goryń Kantowo Wałdowo RAZEM	Jędrzychowo	Klimy	Krzywka	Limża	S.Folwarkłęgowo N.Folwark/	Łodygowo	Ogrodzieniec	Pławty W.	Sobiewola	Trupel	Wola
Liczba miesz- kańców	153	233	645, 140, 30 (815)	419	280	131	142	603, 96, 88	335	338	81	181	244	60

Goryń jest drugim sołectwem gminy Kisielice pod względem liczby mieszkańców i największą wsią w gminie.

Tabela nr 4 Szczegółowe dane demograficzne dla roku 2010

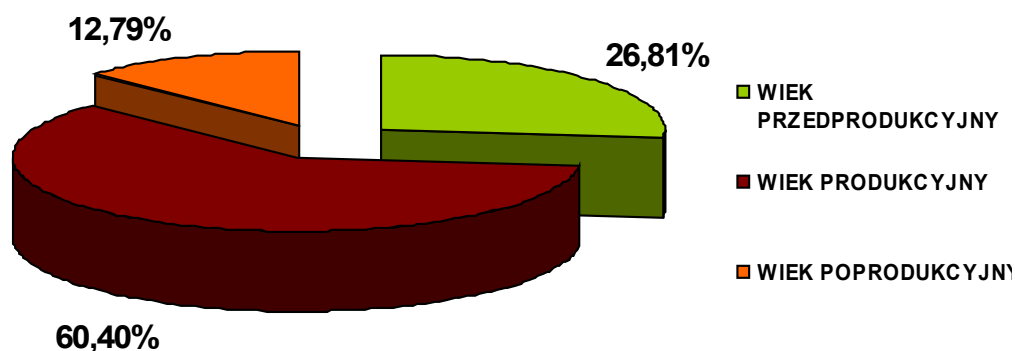
ROK	OGÓŁEM	Dzieci	Mężczyźni	Kobiety	Wiek		Wiek	
					produkcyjny		poprodukcyjny	
					M	K	M	K
2010								
Goryń	645	174	339	306	217	174	21	59
Kantowo	140	31	71	69	54	43	4	8
Wałdowo	30	11	17	13	8	9	1	1

Dane: Urząd Miasta i Gminy Kisielice (26.01.2007 r.)

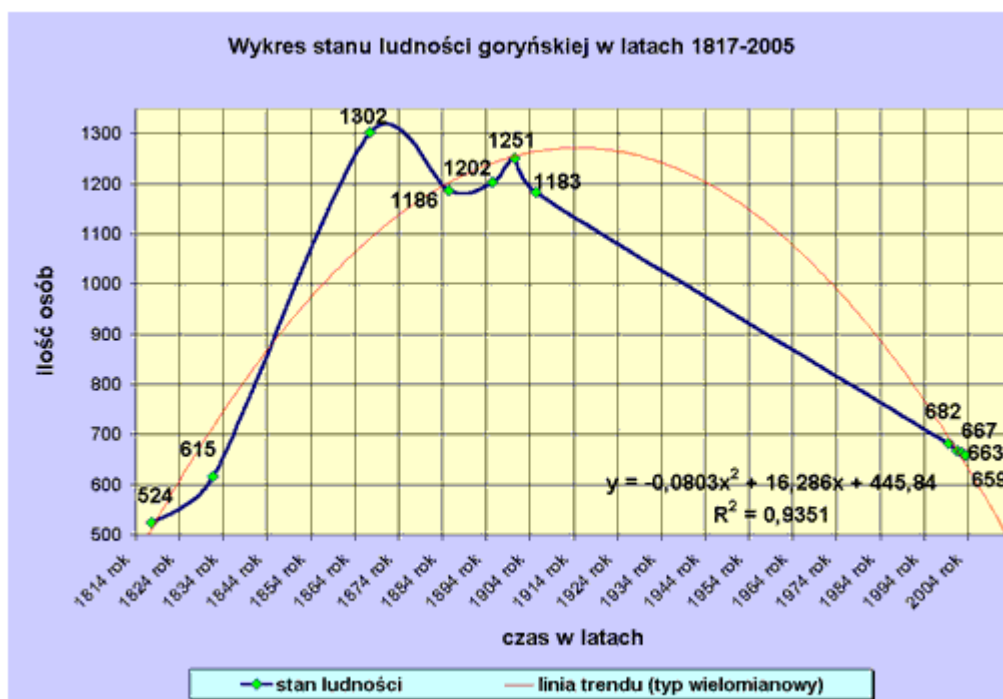
W Goryniu 27% społeczeństwa stanowią dzieci. Należy im zagospodarować wolny czas we wsi a także zadbać o ich bezpieczeństwo. Dlatego wskazane jest utworzenie bezpiecznego placu zabaw dla wszystkich dzieci z Gorynia i okolic oraz boisk sportowych. W miejscowości istnieje plac zabaw przy szkole, jednak jest on słabo wyposażony i dostępny tylko dla uczniów klasy zero w tej szkole.

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

Procentowe dane demograficzne dotyczące Gorynia na rok 2010

W 2010 roku było w Goryniu ponad dwa razy więcej osób w wieku przedprodukcyjnym niż w wieku poprodukcyjnym. Gros osób zamieszkujących wieś stanowią osoby w wieku produkcyjnym (ponad 60%). W większości są to osoby aktywne zawodowo.

Jak wynika z powyższego wykresu, od 1900 roku ilość ludności maleje. W ostatnich latach liczba ludności ustabilizowała się i utrzymuje się na poziomie ok. 650 osób.

2.4 Poziom organizacji mieszkańców i ich osiągnięcia

Goryń jest sołectwem o pow. 2768 ha. Obejmuje wsie: Goryń, Kantowo, Wałdowo. Sołtysem sołectwa Goryń, jest Aneta Kłodowska. Jest ona jednocześnie przewodniczącą Rady Sołeckiej, w skład której wchodzi:

- Sołtys Aneta Kłodowska - przewodnicząca

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

- Kazimierz Przewłoka
- Grzegorz Pawłowski
- Henryk Barański
- Tadeusz Olszewski

W składzie Rady Gminy osobami reprezentującymi sołectwo Goryń są Waldemar Różański i Teska Mariola,

Goryński Obszar Chronionego Krajobrazu

Na terenie sołectwa znajduje się drugie pod względem wielkości jezioro gminy Kisielice - Jezioro Goryńskie o pow. 220 ha. Na środku jeziora znajduje się wyspa. Miejscowość Goryń znajduje się 500 m od jeziora. Obecnie istnieją nad jeziorem dwie plaże bardzo słabo wyposażone w infrastrukturę techniczno-turystyczną. Kolejne trzy plaże przewidziane są w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Jezioro Popówek

Jezioro Popówek zajmuje powierzchnię 13,96 ha i nie posiada wysp. Głębokość wynosi około 2,0 m. Jest to zbiornik typu linowo-szczupakowego. Misa jeziora jest nieco wydłużona z północnego wschodu na południowy zachód. Jezioro jest połączone rowem z Jeziorem Goryńskim. Brzegi są wysokie, tylko na południowym krańcu płaskie i podmokłe. Otoczenie Popówka stanowią pola uprawne i łąki. Zbiornik

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

leży około 400 m na północ od Gorynia. Przy wschodnim brzegu biegnie szosa, przy zachodnim i południowym nasyp z polną drogą, będący pozostałością po linii kolejowej.

Szkoła Podstawowa jest, obok świetlicy wiejskiej, kulturalnym centrum wsi. W tym budynku spotykają się kobiety należące do Koła Gospodyń Wiejskich, by wspólnie spędzać kreatywnie czas. Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczestnictwa w życiu wsi; odbywają się tu jasełka i inne przedstawienia teatralne, organizowane są uroczyste apele

i wesołe imprezy z okazji Dnia Dziecka, Babci, Dziadka, Ojca i Matki; Choinka z prezentami, Andrzejki, Mikołajki i liczne festyny także odbywają się na terenie szkoły. Sołtys razem z aktywnymi mieszkańcami dba, by tradycyjne topienie Marzanny czy sprzątanie świata (zimą również kuligi) przebiegały w przyjaznej i bezpiecznej atmosferze.

W Goryniu organizowane są także kiermasze, na których nie brak świecących i kolorowych pamiątek, loterii i wszystkiego tego co sprawia, że człowiek się uśmiecha.

Inne ważne uroczystości to także: wręczenie sztandaru OSP Goryń w 1995 roku oraz oddanie do użytku strażakom wyremontowanej sali (2005 r.).

Burmistrz Tomasz Koprowiak i strażacy
w nowootwartej sali OSP

Strażacy wieksi i mniejsi
przed budynkiem OSP

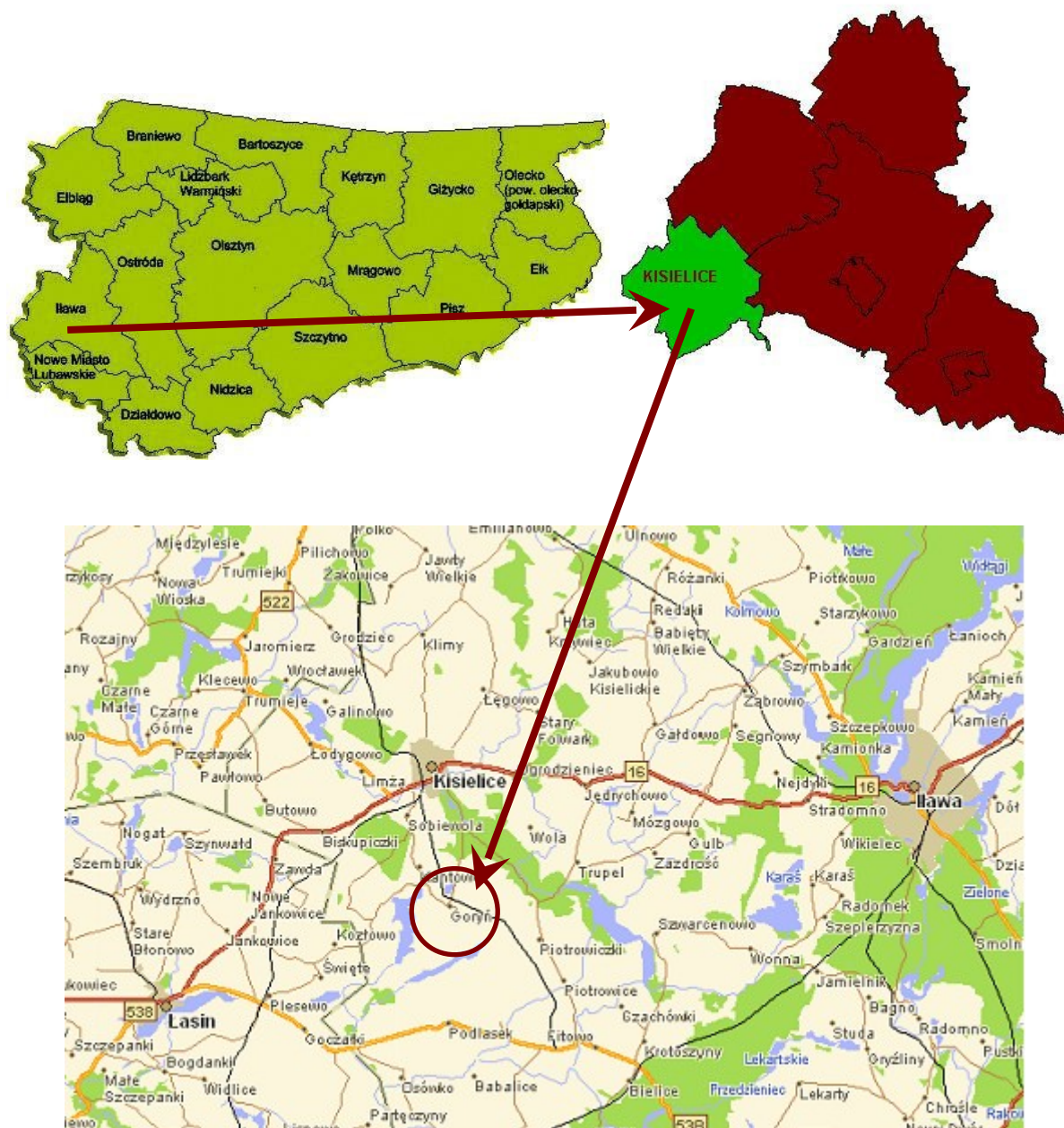
Oprócz dorosłego składu strażacy mogą pochwalić się drużyną młodzieżową. We wsi znajduje się także staw strażacki, o którego otoczenie dba społeczność Gorynia.

Budynek OSP jest połączony z biblioteką wiejską oraz ze świetlicą.

2.5 Położenie i wygląd wsi

Goryń leży w niewielkiej odległości od centrum gminy – Kisielice (6 km). Inne pobliskie miasta to: Kwidzyn (30 km), Susz (19 km) i Iława (20 km). W Goryniu nie ma obecnie dworca PKP, stary został zamknięty w 1969 roku. Najbliższa stacja znajduje się w Suszu.

Wieś charakteryzuje się zabudową jednorodzinną, zagrodową. Obejścia są schludne i zadbane.

2.6 Stan otoczenia środowiska naturalnego

Klimat

Klimat gminy Kisielice, w tym Gorynia, odznacza się dużą różnorodnością i zmiennością typów pogody. Zmienność ta jest konsekwencją położenia tego obszaru na drodze wędrówek ośrodków cyklonalnych atlantyckich, którym przeciwstawiają się masy powietrza kontynentalnego. Zróżnicowanie klimatu w obrębie gminy zależy przede wszystkim od ukształtowania powietrza i wysokości nad poziomem morza. Wpływ Bałtyku powoduje występowanie częstych ociepleń zimą i wyraźnych ochłódzeń z opadami latem.

Temperatura średnia w roku wynosi 6,8°C. Średnia temperatura lipca wynosi 17,2°C, a stycznia -3,7°C. Liczba dni gorących (o temperaturze nie mniejszej niż 25°C) wynosi 25. Czas trwania okresu wegetacyjnego wynosi średnio 192 dni i jest krótszy o jeden miesiąc w porównaniu z polską centralną i zachodnią. Wilgotność względna powietrza wynosi średnio 81% i jest typowa dla terenów województwa warmińsko - mazurskiego. Najbardziej pogodnym okresem w roku jest koniec lata i początek jesieni. Największym zachmurzeniem charakteryzuje się okres od listopada do grudnia. Najwyższy opad obserwowany jest latem (lipiec, sierpień), najniższy w miesiącach zimowych (luty, marzec). Pokrywa śnieżna zalega na tym obszarze przeciętnie 70-80 dni, a okres bezśnieżny trwa około 200 dni. Przeważają wiatry z kierunku południowo - zachodniego, zachodniego i północno-zachodniego.

Warunki naturalne

Na terenie gminy Kisielice brak jest udokumentowanych i zarejestrowanych złóż surowców mineralnych, posiadających koncesje na wydobycie. Istnieją jednak niewielkie odkrywki, gdzie odbywa się eksploatacja piasku w sposób nieformalny. W miejscowościach Łasinka i Biskupiczki zlokalizowane są wyrobiska poeksploatacyjne, w których nie prowadzi się już wydobycia, a które nie zostały poddane rekultywacji. Wyrobisko poeksploatacyjne w miejscowości Pławty Wielkie wykorzystywane jest jako komunalne wysypisko śmieci.

Rzeźba terenu, na którym położony jest Goryń jest bardzo urozmaicona. Jest to wysoczyzna morenowa falista, w pewnych miejscach płaska. Charakteryzuje się różnymi formami ukształtowania np.: ozy, duże i małe wytopiska, rynny polodowcowe. Utworzona została w wyniku procesów erozyjnych i akumulacyjnych lodolodu. Lodowiec fazy pomorskiej zanikał tu stopniowo w kierunku północno-zachodnim, a wody glacialne kierowały się na południowy zachód. Znajduje się tu m.in. najwyższe położone wzniesienie gminy Kisielice - 132,28 m. n.p.m. (między J. Goryńskim, a J. Dłużek). Nad jeziorem Dłużek deniwelacja terenu jest bardzo duża, przekracza 25 m.

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

Największe powierzchnie tych terenów zajmują gleby brunatne lekkie i średnie. W niektórych miejscach można natrafić na piaski skaleniowo - kwarcowe, stosowane przez mieszkańców m.in. do zapraw murarskich. Strop podłoża prekambryjskiego na tym obszarze znajduje się na głębokości 2500-3000 m. Prekambr jest eonem poprzedzającym eon w którym żyjemy obecnie (fanerozoik). Miał on początek ok. 4,6 mld lat temu, a zakończył się około 544 mln lat temu. W tym czasie zostało zapoczątkowane życie na ziemi (3,8 mld lat temu). Utwory ery paleozoicznej mają miąższość 500-800 m. Paleozoik występował 544-251 mln lat temu. W erze tej żyły m.in. amonity, trylobity, owady, pierwsze skrzypy i paprocie. Mezozoik osiągnął tu miąższość 1200-1400 m, w tym utwory triasu 350-550 m. Era mezozoiczna sięgała 251-65 mln lat wstecz (w tym trias 251-206 mln lat), żyły wtedy m.in. dinozaury, ichtiozaury, plezjozaury, pierwsze ryby kostnoszkieletowe, pierwsze ssaki, latające pterozaurowe, a także pierwsze sosny i topole. Polska (a właściwie ziemie, które w przyszłości będą należały do Polski) znajdowała się wtedy w strefie zwrotnikowej, cały rok panowały tam temperatury powyżej 20°C, oraz pory suche i deszczowe. Osady ery kenozoicznej osiągają tu miąższość: Czwartorzęd - 30-150 m, Miocen (epoka okresu trzeciorzędu) - 50 m. Początki Kenozoiku sięgają 65 mln lat wstecz (okres czwartorzędu 1,8 mln lat), era ta trwa do dziś. Żyli w niej nasi przodkowie: australopitek, neandertalczyk, oraz takie zwierzęta jak m.in.: tygrysy szabłozębne, mamuty. Nie doczekały one niestety epoki obecnej Kenozoiku, czyli Holocenu.

Szata roślinna

Brzoza brodawkowata

Na obszarze Gorynia występuje też las. Po ustąpieniu lodowca tereny te opanowała roślinność tundrowa. Podczas ocieplania się klimatu zaczęły wchodzić stopniowo drzewa najbardziej odporne na zmiany temperatury, takie jak sosny i brzozy.

Powierzchnia leśna gminy wynosi ponad 2 250 ha (wg stanu na 2005 rok), co stanowi ok. 12% powierzchni ogólnej (przy średniej dla powiatu ławskiego- 27%, dla województwa-30%). Niską lesistość spowodowało intensywne wylesianie w przeszłości. Tereny leśne zajmują nieduże kompleksy. Większe z nich to:

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

- kompleks leśny w rynn timer polodowcowej pomiędzy miastem Kisielice a jeziorem Trupel, na siedliskach podmokłych w rejonie miejscowości Kantowo,
- na siedliskach podmokłych na północny zachód od Kisielice,
- na północny wschód od miejscowości Ogródzieniec.

Gatunkami przeważającymi w poszczególnych wydzieleniach leśnych są olcha, brzoza, i - w mniejszej ilości - buk, dąb i jesion. Wśród gatunków iglastych przeważa sosna.

Wśród zbiorowisk leśnych w okolicach Gorynia występują: acidofilne lasy dębowe typu atlantyckiego, kontynentalne bory sosnowe, lasy mieszane świeże, olsy jesionowe z przewagą jesionu i olchy, lasy mieszane bagienne. Wśród runa i podszytu występują m.in.: przylaszczka pospolita, zawilec, konwalia majowa, a także rośliny górskie np.: tojad dziobaty, kupalnik górski, lepieźnik biały.

Zgodnie z polityką wynikającą z Krajowego Programu Zwiększania Lesistości, mającego na celu osiągnięcie średniego wskaźnika lesistości kraju do poziomu 30%, preferuje się zalesianie leżących odłogi timer gruntów ornych oraz nieużytków. Z zalesień wyklucza się łąki, które pozostawia się w stanie naturalnym, lub na potrzeby gospodarki łowieckiej. W wojewódzkim programie ochrony środowiska zwraca się uwagę na zalesianie w pierwszym rzędzie gruntów położonych na wododziałach oraz na obszarach, gdzie brak lub istnieje niepełna izolacja wód wgłębnych od powierzchni terenu. W gminie Kisielice takim obszarem jest teren położony w granicach głównego zbiornika wód podziemnych i obszar jego zasilania. W południowej części gminy utworzony został Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Goryńskiego, o powierzchni całkowitej 1463 ha obejmujący jeziora: Goryńskie, Dłużek i Trupel.

Zawilce

Na terenach bezleśnych, podmokłych dominują zespoły roślinności wodnej i torfowiskowej np.: trzcina pospolita, oczeret jeziorny, pałki wąsko i szerokolistna, mozga trzcinowata, rdest wężownik, zanurzone w wodzie rdestnice, moczarka

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

kanadyjska, ramiennice (biorące udział w zarastaniu zbiorników), kwitnące na powierzchni grzybienie białe i grążele żółte (kaczeńce).

Istniejące formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Kisielice znajduje się 25 pomników przyrody. Są to drzewa, głównie dąb szypułkowy (17 obiektów), buk pospolity (3 obiekty) klon pospolity, lipa drobnolistna, jesion wyniosły i wierzba. W okolicach Gorynia zanotowanych jest kilka pomników przyrody. Są to: dąb szypułkowy w Wałdówku, w parku w pobliżu ruin pałacu w Krzywce (jego wymiary to 3,1 m obwód i 23 m wysokość); dąb szypułkowy w Kantowie, po prawej stronie drogi Kantowo-Kisielice. Jego wymiary to 3,34 m obwód i 22 m wysokość. Oba obiekty ustanowiono w 1996 roku.

Świat zwierząt

Sarny są w Goryniu nierzadkim zjawiskiem

W Goryniu, podobnie jak w całej gminie Kisielice, występują następujące gatunki zwierząt:

- ssaki: zając szarak, wiewiórka, nornica ruda, karczownik ziemnowodny, polnik północny, polnik bury, polnik zwyczajny, badylarka, mysz polna, popielica, lis, borsuk, kuna, tchórz zwyczajny, gronostaj, łasica łaska, dzik, łoś, sarna, jeleń, wydra, piżmak;

- ptaki: orlik krzykliwy, bocian czarny, ponadto gęsi i żurawie (w trakcie przelotów). Dwa gatunki (orlik krzykliwy i popielica) znajdują się w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt.

Powszechnie występują: jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata, żółw błotny.

Duża powierzchnia i różnorodność zbiorników wodnych sprzyja bytowaniu stworzeń wodnych. Miłośnicy zarówno wędkowania jak i konsumpcji ryb zasmakują w tutejszych frykasach. Występują tu zarówno gatunki uważane za powszechne, takie jak: sieja, sielawa, szczupak, okoń, leszcz, sandacz, jazgarz, karp, karaś,

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

węgorz, jaz, miętus, płoć, ukleja, ciernik, jak również szczególnie cenne gatunki wędrownie. Są to ryby łososiowate: troć, pstrąg potokowy, łosoś. Nad zbiornikami wodnymi unoszą się owady, którym bardzo podoba się takie środowisko. Wśród nich wyróżnić możemy, prócz pospolitych komarów i uszek, paż królowej, paż żeglarz czy biegacz skórzasty. Na terenie Gorynia występują także biegacze leśny i ogrodowy, koziorożec dębosz, rohatyniec nosorożec oraz modliszka.

Gleby

Jednym z głównych czynników glebotwórczych, obok rzeźby terenu, stosunków wodnych i warunków klimatycznych jest budowa geologiczna. W gminie Kisielice dominującą rolę w procesie glebotwórczym odgrywają plejstocenyjskie osady lodowcowe, głównie gliny zwałowe, piaski i żwiry. Mniejsze znaczenie mają utwory holocenyjskie, do których należą namuły rzeczne, osady pojeziorne, torfy, gyty i muły. Na obszarze falistej wysoczyzny morenowej, która zajmuje znaczną powierzchnię w obrębie gminy, wytworzyły się gleby brunatnoziemne z przewagą gleb brunatnych wługowanych i kwaśnych, charakteryzujących się brakiem węglanu wapnia. Gleby te powstały na piaskach gliniastych i słabo gliniastych, glinach lekkich i średnich oraz pyłach. Są to gleby żyzne, zasobne w składniki pokarmowe. Gmina Kisielice posiada wysoki wskaźnik bonitacji - 1,01.

Użytki rolne zajmują ponad 72% powierzchni gminy (średnio 54% na obszarze województwa warmińsko - mazurskiego).

Wody powierzchniowe i gruntowe

Łądołód odegrał szczególne znaczenie podczas tworzenia się jezior i oczek wodnych. Najciekawsze kształty przybrały jeziora rynnowe, powstałe w wyniku wypełnienia zagłębień rynnowych wodą. Takim jeziorem jest J. Dłużek, którego rynna ustawiona jest równoleżnikowo. Jezioro to ma dużą głębokość, podłużny kształt oraz strome brzegi. Dno natomiast jest nierówne, obfitujące w liczne głęboczki i oddzielające je progi.

Inny typ reprezentują jeziora moreny dennej (Jez. Popówek i Jez. Goryńskie). Ich powierzchnia jest dość duża, natomiast głębokość niewielka, linia brzegowa urozmaicona, a brzegi płaskie. Jezioro Goryńskie, które posiada wyspę, może być ponadto przykładem jeziora eutroficznego, ale o dużym jeszcze lustrze wody.

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

Oczko wodne

W pobliżu Gorynia występuje też wiele bagien, często będących pozostałością po dawnych zbiornikach jeziornych. Obecnie najczęściej są one pokryte łąkami. Występują tu także torfowiska.

Gmina Kisielice położona jest w dorzeczu rzeki Osa, a niewielki obszar położony na północy należy do dorzecza rzeki Liwa. Z dorzeczy rzeki Osa największy obszar zajmuje zlewnia rzeki Gardęga, zlewnia Nidy i jeziora Trupel, zlewnia Babki (wraz ze zlewniami IV rzędu jezior Goryńskiego i Dłużek) oraz zlewnia jeziora Popówko. Rzeka Osa przepływa przez jeziora Popówko oraz Trupel. Największymi jeziorami w gminie są jeziora Trupel (278,4 ha), Goryńskie (200, m1 ha), Dłużek (100,7 ha) oraz Popówko (77 ha). Mniejsze jeziora to: Małe, 4 jeziora leśne, położone na południowy wschód od Kisielic oraz kilka jezior śródpolnych. Zbiornikami sztucznymi są staw Łodygowo (130 ha) oraz staw Limża (37 ha), który przeznaczony jest głównie do zasilania stawu Łodygowo. Na stawie Łodygowo zlokalizowane jest piętrzenie jazem o wysokości 2 m, natomiast w przypadku Limży piętrzenie jazem ma wysokość 2,5 m. W przypadku obydwu stawów średnia głębokość wynosi 2 m.

Większa część obszaru gminy Kisielice położona jest nad międzymorenowym Głównym Zbiornikiem Wód Podziemnych „Iława”, który wymaga szczególnej ochrony. Komunalne ujęcia wód stanowią strefę ochrony bezpośredniej zbiornika. Zakresy dla stref bezpośrednich w Kisielicach, Klimach i Jędrychowie wynoszą 10 m. W obszarach ochronnych ujęć bezpośrednich obowiązują przepisy wyszczególnione w ustawie Prawo Wodne. W obszarze stref ochronnych ujęć zakazane jest m. in. gromadzenie ścieków oraz składowanie odpadów, wykonywanie wierceń i odkrywek. Na obszarze ochronnym zbiorników wód podziemnych obowiązuje m. in. zakaz lokalizowania inwestycji przemysłowych, punktów dystrybucyjnych i przeładunkowych produktów ropopochodnych.

W tej tabelce przedstawiono położenie oraz nazwy fizjograficzne goryńskich jezior (na podstawie opisu Gustawa Leydinga).

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

Nazwa jeziora	Nazwa z niemczona	Nazwa z 1938r.	Powierzchnia (ha)	Głębokość (m)	Położenie
Dłużek, Dłużec	Dluzik See	Langer See	100,7	15	Na płd. od Gorynia
Goryńskie Jezioro, Goryń, Szerokie	Grosser Guhringer See	-	200,1	10	Na płd-zach. od Gorynia
Ligowo	-	Lunger See	6,47	-	Na płn-wsch. od Gorynia
Popówek, Małe, Papówek	-	Paffen See	13,96	ok.2	0,4 km na płn. od Gorynia
Strumieniec, Zemścieniec, Bakutyl	Szimscinnic See, Stremenz See	-	8,11	15	Na płn-wsch. od Gorynia

2.7 Poziom rolnictwa i przedsiębiorczość

Pola uprawne w Goryniu

Tabela Powierzchnia gospodarstw rolnych w sołectwie

	Liczba mieszkańców	Ilość gospodarstw	Powierzchnia ogólna w ha	Średnia pow. gospodarstwa
Goryń	645	76	1501,83	13,49

Gmina Kisielice jest gminą typowo rolniczą, z elementami przemysłu rolno-spożywczego oraz usług dla rolnictwa indywidualnego. Obszary przeznaczone na produkcję rolną zajmują ponad 72% powierzchni gminy (średnio 54% na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego). Na opisywanym terenie dominują małe gospodarstwa rolne. Jednym z głównych źródeł dochodu mieszkańców jest uprawa roślin oraz chów zwierząt.

W Goryniu działa Punkt Skupu nr 20 Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Suszu - Zakład Produkcyjny w Kisielicach (OSM Susz - Zakład Produkcyjny w Kisielicach - Punkt Skupu nr 20), nad którym czuwa obecna pani sołtys, Małgorzata Kwaśniewska.

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

Punkt skupu mleka w Goryniu

Zakład Mleczarski w Suszu, do którego transportowane jest mleko z Gorynia, jest zakładem z tradycjami, jego historia sięga już 1894 r. W 1994 r. OSM obchodziła 100 – lecie istnienia Zakładu w Suszu, a w 1997 r. przekroczono produkcję 1000 ton sera Salami. W 1998 r. Spółdzielnia zajęła III miejsce w rankingu najlepszych spółdzielni mleczarskich w kraju. 1 października 2006 r. przyznano OSM kategorię A. Potwierdziło to wysoką jakość produktów i fakt, że OSM Susz spełnia wszystkie wymagania Unii Europejskiej.

Tabela Struktura działalności gospodarczej w sołectwie

Sołectwo	Produkcja	Usługi	Handel	Gastronomia	Transport
Goryń	-	3 (budowlane)	2 sklepy 1 handel obwoźny	-	1

We wsi działają dwa sklepy spożywczo-przemysłowe. Trzy osoby świadczą usługi budowlane. Brakuje gastronomii i produkcji. Jeden podmiot świadczy usługi transportowe.

Sklepy z artykułami spożywczo-przemysłowymi w Goryniu

2.8 Kultywowanie tradycji

Kościół w Goryniu

Mieszkańcy potykają się na Mszach Świętych w kościele pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny. Parafia istniała już w pierwszej połowie XIV w. Podczas reformacji w Goryniu przyjął się luteranizm, który utrzymał się do końca II wojny światowej. Po 1945 r. parafię objęli katolicy przybyli z różnych stron Polski. Dekretem z dnia 7 kwietnia 1981 r. bp Józef Glemp erygował w Goryniu parafię. Kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny murowany, jednonawowy, został wybudowany w 1939 r. Po przejęciu go przez katolików poszerzono prezbiterium i wymieniono okna na witrażowe. Na zewnątrz kościoła wykonano chodnik procesyjny i pokryto wieżę blachą (poprzednio była kryta gontem). Przed wejściem do kościoła dobudowano zadaszenie. Wykupiono zabudowania gospodarskie i dom, w którym znajduje się obecnie plebania.

Na jednej ze ścian kościoła umieszczono tablice z nazwiskami mieszkańców Gorynia, którzy polegli w pierwszej wojnie światowej.

We wsi znajdują się dwie figurki, które mieszkańcy otaczają opieką i czcią. Wspólnie przeprowadzają drobne remonty i porządkują ich otoczenie.

← Obiekty kultu w Goryniu

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

Stary cmentarz w Goryniu

W Goryniu znajduje się też cmentarz z początków XX wieku, jest on w dużym stopniu zarośnięty. Położony jest około 700 metrów na północ od wsi, przy drodze Goryń-Kielice. Pochowani tu są mieszkańcy Gorynia, którzy mieszkali tu jeszcze w czasach, gdy należał on do terenów niemieckich. Po II wojnie światowej założono nowy cmentarz we wsi na wzniesieniu obok kościoła.

Większość nagrobków uległa zniszczeniu, zwłaszcza tablice. Zachowały się tylko te napisy które nie były umieszczone na tablicach, a bezpośrednio na nagrobkach lub np. na wielkim kamieniu nagrobnym.

Obecnie cmentarz ten jest porośnięty roślinnością leśną oraz na całej powierzchni zimozielonym bluszczem, który zapewne rozplenił się samodzielnie z niewielkich sadzonek posadzonych na grobach.

2.9 Ochrona zdrowia

Na terenie sołectwa Goryń nie ma ośrodka zdrowia. Opieką zdrowotną mieszkańców Miasta i Gminy Kielice otacza Niepubliczny Zakład Opieki Medycznej Przychodnia Kielice, który świadczy pomoc w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej.

Specjalistyczną pomoc mieszkańcy mogą uzyskać w Przychodni Zdrowia w Iławie, a leczenie szpitalne w Szpitalu Powiatowym w Iławie.

2.10 Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie sołectwa nie ma posterunku policji. Nadzór nad porządkiem i bezpieczeństwem mieszkańców sprawuje Komisariat Policji w Kielicach obejmujący swoim działaniem teren Miasta i Gminy Kielice. Posterunek jest jednostką podległą Komendzie Powiatowej Policji w Iławie.

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

We wsi sołeckiej Goryń działa Ochotnicza Straż Pożarna, zawiązana w 1948 przez 13 mieszkańców wsi. Budynek OSP jest współdzielony z biblioteką w Goryniu oraz ze świetlicą wiejską.

Budynek OSP w Goryniu

Staw strażacki

Obecny skład Zarządu OSP:

- Prezes OSP - Dh Rakoczy Tadeusz
- Naczelnik - Dh Mirosław Milarski
- Sekretarz - Dh Turek Roman
- Skarbnik - Dh Czaplińska Aleksandra

OSP w Goryniu została zawiązana w 1948 r. przez 13 mieszkańców wsi. Prezesem OSP został Leon Napierski, naczelnikiem Jan Chorbowy, sekretarzem Czesław Powierski. Pompę wodną obsługiwał Zygmunt Igielski, Ignacy Drężek przekazywał sygnały alarmowe trąbką.

W 1954 r. OSP otrzymała konny beczkowóz. W 1956 r. podczas gaszenia pożaru tragicznie zginął druh Józef Filarski. W latach 1968 - 1970 wybudowano nową świetlicę strażacką. W 1974 r. OSP w Goryniu otrzymuje samochód pożarniczy marki ŻUK, którym kolejno do 1990 r. kierowali druhowie Kazimierz Kacprzak, Roman Jaroszuk, Jerzy Filaber, Zygmunt Krupiński, od 1990 r. do dziś kierowcą w jednostce jest Waldemar Różański. W latach 1978 – 1980 r. wybudowano nowy garaż. W 1990 r. powstają MDP, którymi opiekuje się do dziś druh Waldemar Różański. W 1995 r. Jednostka otrzymuje sztandar ufundowany przez społeczność Gorynia. W 2005 roku oddano do użytku wyremontowaną salę OSP. W 2008 roku przystąpiono do projektu unijnego i uruchomione zostało Internetowe CENTRUM Edukacyjno-Oświatowe.

Prezesa OSP Goryń

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

1948 – 1964 Leon Napierski

od 1948 – Jan Chorbowy

1964 – 1968 Stefan Różański

1980 – 1990 Bolesław Antol

1980 – 1990 Jan Danis

1990 – 2001 Jan Otrębski

1990 – 2001 Henryk Kwaśniewski

2001 – 2006 Tadeusz Rakoczy

2001 – 2010 Waldemar Różański

2006 – 2007 Jan Becmerowicz

2010- 2011 Rakoczy Tadeusz

Naczelnicy OSP

od 2007 – Mirosław Milarski

2.11 Infrastruktura techniczna

Drogi

Do Gorynia prowadzą dwie drogi powiatowe (nr 09586 Sobiewola-Goryń i 09585 Kisielice-Krzywka) oraz nieutwardzone drogi gminne, łączące wieś z Piotrowicami, Biskupcem oraz z Wałdowem. Nawierzchnie są pełne ubytków, wymagają cyklicznych zabiegów typu: odnowa lub powierzchniowe utwardzenie.

Droga powiatowa Sobiewola-Goryń (nr 09586)

Droga gminna w Goryniu

Przy drodze powiatowej Sobiewola-Goryń znajduje się przystanek, z którego kilka razy dziennie kursują autobusy do Kisielic.

Zaopatrzenie w wodę i kanalizacja sanitarna

Mieszkańcy Gorynia są podłączeni do wodociągu obsługiwanego przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Kisielicach. Jeszcze do końca tego roku mieszkańcy wsi dysponować będą jedynie indywidualnymi, bezodpływowymi zbiornikami ścieków, w których gromadzą ścieki sanitarne z gospodarstw domowych. Jednak z końcem roku sytuacja ulegnie zmianie, ponieważ od początku 2011r. do

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

drugiej połowy roku 2012, w realizacji znajduje się jedna z większych inwestycji ostatnich lat, mianowicie budowa sieci kanalizacji sanitarnej na trasie Kisielice-Sobiewola- Kantowo- Goryń wraz modernizacją oczyszczalni ścieków w Kisielicach. Inwestycja jest współfinansowana ze środków PROW na lata 2007-2013.

Wyposażenie gospodarstw w wodociągi i kanalizację:

Obszar	Sieci w km		Przyłącza do mieszkań		Zużycie wody w gosp.	
	wodociąg	kanalizacja	wodociąg	kanalizacja	w tys. m ³ /rok	na 1 mieszk. w m ³ /rok
Goryń	40,7	-	176	-	12,7	19,6

Gospodarka odpadami

Goryń prowadzi selektywną zbiórka odpadów

Na terenie gminy Kisielice, w tym również na terenie Gorynia, funkcjonuje gminny system częściowej segregacji odpadów. Firma „Maja” wspólnie z Urzędem Gminy wyposaża teren w pojemniki na odpady typu szkło, plastik i makulatura. Gromadzenie odpadów to pierwszy element systemu gospodarki odpadami. Niewystarczająca ilość pojemników i kontenerów do segregacji uniemożliwia całkowitą selektywną zbiórkę.

Elektroenergetyka

Sołectwo obsługiwane jest przez Elbląskie Zakłady Energetyczne S.A. Rejon energetyczny w Kwidzynie, posterunek energetyczny w Suszu. Wszystkie budynki są wyposażone w energię elektryczną. Niewystarczające oświetlenie drogowe może być przyczyną wypadków, dobrym rozwiązaniem byłoby uzupełnienie braku.

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

Gospodarka ciepła i gazowa

Zaopatrzenie w ciepło odbywa się w ramach indywidualnych systemów grzewczych, jest to przeważnie centralne ogrzewanie i piece kaflowe oraz mieszkańcy korzystają obecnie z butli gazowych.

Telefonizacja i internet

Sołectwo Goryń obsługiwane jest przez Rejon Telekomunikacji w Iławie. Z każdym rokiem liczba przyłączy telefonicznych do poszczególnych gospodarstw domowych na terenie gminy Kisielice rośnie. Obecnie teren gminy jest telefonizowany w niemal 100%. Każdy mieszkaniec ma możliwość podłączenia telefonu oraz internetu w swoim domu. Goryń ma swoją stronę internetową <http://www.goryn.r3x.pl>, którą stworzył Paweł Kuś, mieszkaniec wsi, wspólnie z kilkorgiem miłośników Gorynia. Na stronie znajdują się informacje o wsi: historia, dane statystyczne, zdjęcia i inne, ciekawe rzeczy. Wieś dysponuje również telefonem

ogólnodostępnym, na kartę chip.

2.12 Oświata i edukacja

Szkoła Podstawowa w Goryniu

Biblioteka w Goryniu

Dzieci z Gorynia, Kantowa, Wałdowa i okolic uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Goryniu (klasy 0-6). W trzecim etapie nauczania gimbus zabiera je do Gimnazjum w Kisielicach. Dzieci nie są posyłane do przedszkola, przygodę z edukacją rozpoczynają od klasy 0. Po obowiązkowym gimnazjum duża część młodzieży kontynuuje naukę w liceum w Kisielicach. Zarówno młodzież jak i dorośli mieszkańcy sołectwa i okolic mogą zapisać się do biblioteki w Goryniu i korzystać z jej zasobów. Placówka posiada dostęp do internetu.

Rozdział III Analiza SWOT

SWOT – wyraz powstał od pierwszych liter angielskich wyrazów:

Strengths (mocne strony) - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony miejscowości i które należycie wykorzystane sprzyjać będą jej rozwojowi utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój,

Weaknesses (słabe strony) – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony miejscowości i które nie wyeliminowane utrudniać będą jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);

Opportunities (szanse w otoczeniu) uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi miejscowości;

Threats (zagrożenia w otoczeniu) – uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na rozwój miejscowości).

Analiza zestawia wszystkie te cechy miejscowości i daje jasny obraz kierunków rozwoju poszczególnych dziedzin życia we wsi.

Mocne strony	Słabe strony
- wysokie walory krajobrazu, Goryński Obszar Chronionego Krajobrazu - czyste otoczenie i środowisko naturalne - aktywna i otwarta społeczność lokalna - tereny do zagospodarowania na cele kulturalne, rolnicze, przetwórstwa spożywczego, turystyczne, mieszkalne, - zwodociągowanie - brak uciążliwego przemysłu - dobre warunki do rozwoju rolnictwa ekologicznego - dwa punkty handlowe - obiekt sakralny, obiekty kultu - ciąg pieszy (chodnik)	- brak sieci kanalizacyjnej - brak małej architektury - brak ciągów pieszych (chodników) - wysokie bezrobocie strukturalne - niski stan zasobności gospodarstw domowych - brak ogólnodostępnego placu zabaw - brak organizacji pozarządowych - brak gazu przewodowego
Szanse	Zagrożenia

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

• możliwość uzyskania środków finansowych z UE • moda na mieszkanie „za miastem” • pozyskanie inwestorów • kształcenie społeczeństwa – kursy • sprzyjająca polityka regionalna dla rozwoju obszarów wiejskich • promocja walorów sołectwa • tworzenie nowych miejsc pracy • wspieranie przez państwo inicjatyw lokalnych • rozwój aktywnej turystyki • promowanie i dofinansowanie tworzenia alternatywnych źródeł dochodów na wsi	• zła sytuacja rolnictwa • rosnące bezrobocie – degradacja społeczeństwa • stagnacja w kraju • migracja młodzieży do dużych miast oraz za granicę kraju • rosnąca przestępczość i patologie społeczne • brak środków finansowych na realizację planu • zbyt duża biurokracja w pozyskiwaniu funduszy unijnych • brak zainteresowania inwestorów zewnętrznych
--	--

Rozdział IV Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców

Na terenie miejscowości na przestrzenie ostatnich lat ukształtowały się i rozwinęły dwa obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, które skupiają wokół siebie niemal całą aktywność edukacyjno- kulturowo- rekreacyjną, są to;

1. Teren sąsiadujących ze sobą Budynków Szkoły Podstawowej oraz budynku, w którym mieści się OSP, biblioteka, centrum komputerowe oraz świetlica wiejska. Obiekty oddalono są od siebie o ok. 100 m, zlokalizowane w samym centrum wsi, przez co zapewniony jest łatwy i bezpieczny dostęp. Przy szkole oczywiście skupia się życie edukacyjne i sportowe. Jednak ze względu na brak środków, szkoła nie posiada boiska wielofunkcyjnego o przeznaczeniu do gry w piłkę siatkową, koszykową, ręczną. W miejscu projektowanego obiektu znajduje się „zwykłe” wydzielone boisko trawiaste o bardzo niskich standardach. Wszelkie spotkania rady sołeckiej, mieszkańców, członków kół twórczych a także imprezy okolicznościowe jak Dzień Dziecka, organizowane są wspólnie przez strażaków oraz radę sołecką. Wiele spotkań odbywa się w świetlicy wiejskiej, która w roku obecnym również zostanie zmodernizowana i wyposażona w ramach środków PROW 2007-2013. Ofertę kulturalną dopełnia biblioteka oraz centrum komputerowe, gdzie po godzinach szkolnych młodzież ma możliwość korzystania z bezpłatnego dostępu do Internetu.
2. Obszar II to teren miejscowej parafii oraz działki oddalonej o ok. 200m na której projektowane jest boisko trawiaste do gry w piłkę nożną oraz plac zabaw. W kościele odbywają się nabożeństwa oraz liczne święta. Natomiast położona niedaleko działka nr 49/5 i 50/1 docelowo ma pełnić rolę centrum sportowo- rekreacyjnego dopełniającego ofertę obszaru I. Tu ma się skupiać aktywność sportowa mieszkańców (boisko do gry w piłkę nożną) oraz ma powstać plac zabaw – pierwszy w sołectwie. Ponieważ ten przy SP jest wyłącznie dla najmłodszych uczniów.

Rozdział V Wizja rozwoju wsi

- 🏡 Wieś wyróżnia się estetyką i nieskażonym środowiskiem naturalnym. Obejścia są czyste, zadbane, estetyczne, ukwiecone.
- 🏡 Goryń jest kojarzony z nowoczesnym rolnictwem, pełni też funkcje usługowe, agroturystyczne.
- 🏡 Goryń to miejscowość bezpieczna i przyjazna.
- 🏡 W Goryniu obyczaje przekazywane z pokolenia na pokolenie oraz staropolskie tradycje są pielęgnowane i rozwijane. Zachowanie wielokulturowości, tradycji świątecznych oraz coroczne organizowanie imprez sołeckich, np. dożynki są dla mieszkańców bardzo ważne.
- 🏡 Drogi są przejezdne o każdej porze roku, nawierzchnie są równe i pozbawione dziur.
- 🏡 Rolnictwo w Goryniu jest nowoczesne, zmodernizowane, dochodowe i ekologiczne.
- 🏡 Mieszkańcy Gorynia dbają o środowisko naturalne. Jest to łatwiejsze odkąd wieś jest skanalizowana.
- 🏡 Mieszkańcy Gorynia rozwiązują problemy przy pomocy dyskusji na zebraniach wiejskich; często spotykają się z Radą Sołecką, która współpracuje z Radą Miasta i Burmistrzem.
- 🏡 Społeczność Gorynia łączy się w aktywne grupy nieformalne, zakłada stowarzyszenia (także młodzieżowe), organizuje wspólne imprezy kulturalne.
- 🏡 Mieszkańcy Gorynia utrzymują się z agroturystyki, rolnictwa oraz z usług świadczonych przez mikro i małe przedsiębiorstwa.
- 🏡 Mieszkańcy Gorynia w pełni identyfikują się z wsią, są z niej dumni i dbają o jej ciągły rozwój. To ludzie aktywni, zaangażowani i wykształceni. Ludzie chętnie przeprowadzają się do tej wsi widząc w niej dobre miejsce do życia.

Rozdział VI Zestawienie tabelaryczne zasobów miejscowości**Goryń**

Rodzaj zasobu	BRAK	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze ⓘ Walory krajobrazu. ⓘ Walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie). ⓘ Walory szaty roślinnej (np. runo leśne). ⓘ Cenne przyrodniczo obszary lub obiekty. ⓘ Świat zwierzęcy (ostoje, siedliska). ⓘ Osobliwości przyrodnicze. ⓘ Wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy). ⓘ Podłoże, warunki hydrogeologiczne. ⓘ Gleby, kopaliny.				V V V V V V V V
Środowisko kulturowe ⓘ Walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe. ⓘ Walory zagospodarowania przestrzennego. ⓘ Zabytki. ⓘ Zespoły artystyczne.	V		V V V	
Dziedzictwo religijne i historyczne ⓘ Miejsce, osoby i przedmioty kultu. ⓘ Święta, odpusty, pielgrzymki. ⓘ Tradycje, obrzędy gwara. ⓘ Legendy, podania i fakty historyczne. ⓘ Ważne postacie historyczne. ⓘ Specyficzne nazwy.		V	V V V V V	
Obiekty i tereny ⓘ Działki pod zabudowę mieszkalną. ⓘ Działki pod domy letniskowe. ⓘ Działki pod zakłady usługowe i przemysł. ⓘ Pustostany mieszkaniowe, magazynowe i przemysłowe. ⓘ Tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny). ⓘ Place i miejsca publicznych spotkań.	V	V	V V V	V V

Plan Odnowy Miejscowości Goryń

🏠 Miejsca sportu i rekreacji.				
Gospodarka, rolnictwo 🏠 Specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe). 🏠 Znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe. 🏠 Możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne.		V V	V	
Sąsiedzi i przyjezdni 🏠 Korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna). 🏠 Ruch tranzytowy. 🏠 Przyjezdni stali i sezonowi	V	V		V
Instytucja 🏠 Placówki opieki społecznej. 🏠 Placówki oświatowe. 🏠 Dom Kultury (świetlica). 🏠 Poczta. 🏠 Bank.	V V		V V	V
Ludzie, organizacje społeczne 🏠 OSP. 🏠 Koło Gospodyń Wiejskich.			V V	

Rozdział VII Zestawienie priorytetów, celów, zadań planu

Priorytet I. Zwiększenie atrakcyjności wsi

Cele:

- 🏠 podniesienie standardu życia na wsi;
- 🏠 zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców;
- 🏠 poprawa wyglądu wsi;
- 🏠 integracja społeczności wiejskiej;
- 🏠 kultywowanie i odnawianie dawnych zwyczajów i tradycji;
- 🏠 rozwój prosportowych nawyków wśród dzieci i młodzieży;
- 🏠 poprawa kondycji fizycznej dzieci i młodzieży;
- 🏠 zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży;
- 🏠 przeciwdziałanie migracji z miejscowości;
- 🏠 zwiększenie liczby turystów odwiedzających Goryń.

1.1. Modernizacja kąpieliska nad jeziorem Goryńskim.

1.2. Modernizacja i wyposażenie świetlicy wiejskiej.

1.3. Budowa Centrum Sportowego w Goryniu poprzez budowę boisk wielofunkcyjnych oraz placu zabaw dla dzieci.

Priorytet II. Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej

Cele:

- 🏠 podniesienie atrakcyjności zamieszkania i życia na wsi;
- 🏠 wzrost atrakcyjności turystycznej sołectwa;
- 🏠 wzrost atrakcyjności inwestycyjnej;
- 🏠 poprawa stanu środowiska naturalnego;
- 🏠 poprawa funkcjonalności miejscowości;
- 🏠 zwiększenie bezpieczeństwa na drodze szczególnie w odniesieniu do dzieci.

Zadania:

2.1. Budowa kanalizacji sanitarnej.

2.2. Uzupełnienie oświetlenia.

2.3. Budowa traktu pieszego wzdłuż drogi do cmentarza.

2.4. Remont drogi kamiennej z Gorynia do Piotrowic (przy cmentarzu).

Priorytet III. Rozwój zasobów ludzkich

Cele:

- 🏠 podniesienie kwalifikacji i umiejętności mieszkańców;
- 🏠 podniesienie ducha przedsiębiorczości;

- 🏠 promocja sołectwa;
- 🏠 zachowanie dziedzictwa kulturowego i tradycji lokalnych.

Zadania:

- 3.1.** Organizacja szkoleń i kursów dla mieszkańców.
- 3.2.** Organizacja sołeckich imprez plenerowych.

KARTY ZADAŃ UJĘTYCH W PLANIE ODNOWY WSI GORYŃ

Zadanie: 1.1. Modernizacja kąpieliska nad jeziorem Goryńskim

1. Opis stanu istniejącego:

Aktualnie nad jeziorem Goryńskim znajduje się plaża, w odległości kilkuset metrów od miejscowości. Nie jest ona wyposażona w infrastrukturę. Korzystają z niej nie tylko dzieci z Gorynia, ale mieszkańcy całego sołectwa i turyści odwiedzający gminę. Zagospodarowanie plaży z całą pewnością przyciągnie rzesze nowych turystów i umożliwi organizację różnego typu imprez. Biorąc pod uwagę fakt, że jezioro Goryńskie jest jednym z najatrakcyjniejszych w gminie Kisielice, a działki zlokalizowane wokół niego przeznaczone są pod budowę domków letniskowych i pól biwakowych niezbędne jest zagospodarowanie jego brzegów. Zadanie to jest nie tylko zadaniem priorytetowym w Planie Odnowy Miejscowości Goryń, ale zostało wpisane także jako jedno z najważniejszych w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy i Miasta Kisielice na lata 2007-2013 oraz w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kisielice.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- 🏠 sporządzenie dokumentacji technicznej i uzyskanie niezbędnych pozwoleń;
- 🏠 oczyszczenie, wyrównanie i utwardzenie terenu;
- 🏠 doprowadzenie wodociągu;
- 🏠 utworzenie sanitariatu;
- 🏠 zakup i montaż elementów małej architektury (kosze na śmieci, ławki);
- 🏠 postawienie pomostu;
- 🏠 zakup i montaż drabinek;
- 🏠 zakup i posadzenie sadzonek krzewów ozdobnych.

3. Beneficjenci ostateczni:

- wszyscy mieszkańcy Gorynia i okolicznych miejscowości;
- w sezonie turystycznym turyści odwiedzający tę okolicę.

4. Czas realizacji, źródła finansowania:

2010-2012, środki własne gminy, środki PROW 207-2013

Zadanie: 1.2. Modernizacja i wyposażenie świetlicy wiejskiej

1. Opis stanu istniejącego:

W Goryniu działa świetlica wiejska. Jej budynek jest połączony z biblioteką oraz z budynkiem OSP. Aby świetlica funkcjonowała sprawniej niezbędne jest uzupełnienie wyposażenia.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- 🪑 zakup lamy chłodniczej;
- 🪑 zakup krzeseł i stolików;
- 🪑 zakup gier dla dzieci;
- 🪑 wyposażenie zaplecza kuchennego.

3. Beneficjenci ostateczni:

- wszyscy mieszkańcy Gorynia.

4. Czas realizacji, źródła finansowania;

2011-2012, środki własne gminy, środki PROW 207-2013

Zadanie: 1.3. Budowa Centrum Sportowego w Goryniu poprzez budowę boisk wielofunkcyjnych oraz placu zabaw dla dzieci.

W ramach tworzenia CS w Goryniu planuje się:

A). Budowę ogólnodostępnego boiska wielofunkcyjnego wraz z infrastrukturą techniczną przy SP w Goryniu na działce 472/1

B). Budowę ogólnodostępnego boiska do gry w piłkę nożną wraz z

C). Utworzenie placu zabaw przy boisku do gry w piłkę nożną

1. Opis stanu istniejącego:

Ad. A). Na działce nr ewid. 472/1 zaprojektowano przebudowę boiska szkolnego.

Istniejące boisko o wymiarach 35 x 20m zostanie przebudowane tworząc boisko o wymiarach 19,10x32,10m, pole do gry o wymiarach 28,10x15,10m.

Projektowane elementy zagospodarowania terenu:

- Boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową:
 - zaprojektowano dwa pola gry do koszykówki (w poprzek boiska)
 - pole do gry w koszykówkę (wzdłuż płyty boiska) oraz
 - pole do gry w siatkówkę z ruchomą siatką co umożliwi grę w tenisa ziemnego

- pole do gry w piłkę ręczną z bramkami montowanymi w tulejach.

Ad. B). W chwili obecnej w Goryniu nie ma ogólnodostępnego boiska sportowego. Młodzież i dorośli nie mają miejsca do spędzania wolnego czasu, do zintegrowania się, do stworzenia zgranej grupy. Budowa boiska sportowego będzie miała wpływ na zwiększenie aktywności ruchowej, a tym samym na poprawę stanu zdrowia mieszkańców Gorynia. Realizacja zadania z całą pewnością wpłynie na poprawę atrakcyjności turystycznej wsi..

Ad. C). Obecnie na terenie miejscowości Goryń nie ma ogólnodostępnego placu zabaw dla dzieci. Młodzi ludzie i dzieci nie mają możliwości korzystania z profesjonalnego sprzętu i infrastruktury sportowej. Powoduje to, iż dzieci mają gorszą kondycję fizyczną, więcej czasu spędzają bez ruchu, co prowadzi do powstawania wad postawy. Utworzenie placu zabaw dla dzieci z pewnością stworzy lepsze warunki do rozwoju prosportowych nawyków wśród młodych ludzi, wpłynie pozytywnie na integrację środowiska lokalnego oraz przyczyni się do zmniejszenia liczby dzieci z wadami postawy. Inwestycja podniesie atrakcyjność turystyczną obszaru.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

Ad. A).

- 🚧 Boisko wielofunkcyjne;;
- 🚧 chodnik;
- 🚧 zieleń ;
- 🚧 ogrodzenie;
- 🚧 piłkochwyt;

Ad. B).

- 🚧 utworzenie boiska do gry w piłkę nożną
- 🚧 budynek socjalny- kontener;
- 🚧 parking;
- 🚧 chodnik;
- 🚧 zieleń;
- 🚧 ogrodzenie;
- 🚧 piłkochwyty.

Ad. C).

- wyrównanie terenu,
- zasianie trawy,
- zakup i montaż urządzeń zabawowych dla dzieci (zestaw, huśtawki, pająk, równoważnia, ścianka wspinaczkowa), wszystkie urządzenia będą nowoczesne i bezpieczne – co będą potwierdzały stosowne certyfikaty,
- ogrodzenie placu zabaw, tablica informacyjna,
- zakup i montaż elementów dodatkowych (ławeczki drewniane, kosze na śmieci).

3. Beneficjenci ostateczni:

Ad.A).

- uczniowie SP w Goryniu, mieszkańcy Gorynia i okolicznych miejscowości;
- w sezonie turystycznym turyści odwiedzający tę okolicę

Ad.B).

- wszyscy mieszkańcy Gorynia i okolicznych miejscowości;
- w sezonie turystycznym turyści odwiedzający tę okolicę.

Ad.C).

- dzieci i młodzież z Gorynia i okolicznych miejscowości;
- w sezonie turystycznym również turyści odwiedzający tę okolicę.

4. Czas realizacji, źródła finansowania;

Ad. A,B,C).

Lata 2011-2013, środki własne gminy, środki PROW 2007-2013

Zadanie: 2.1. Budowa kanalizacji sanitarnej

1. Opis stanu istniejącego:

Goryń nie posiada sieci kanalizacji sanitarnej, aktualnie ścieki sanitarne z gospodarstw domowych gromadzone są w zbiornikach ścieków o złym stanie technicznym, co jest powodem infiltracji ścieków do gleb i wód.

Bezodpływowe zbiorniki ścieków są okresowo opróżniane, a nieczystości wywożone taborem asenizacyjnym do punktu zlewnego oczyszczalni ścieków. Konieczność częstego opróżniania zbiorników stanowi dużą uciążliwość dla mieszkańców oraz wiąże się ze zwiększonymi kosztami. W chwili obecnej trwa realizacja zadania.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

Roboty budowlane dla projektowanej kanalizacji sanitarnej obejmują:

- 🔧 roboty przygotowawcze i porządkowe;
- 🔧 roboty ziemne (wykonanie wykopów, ułożenie podsypki pod rurociągi, zasypanie wykopów);
- 🔧 roboty instalacyjne (montaż przepompowni i studni, montaż przewodów wraz z przewiertami pod przeszkodami terenowymi, próby szczelności przewodów);
- 🔧 roboty drogowe (demontaż i ponowne ułożenie nawierzchni z płyt betonowych).

Wykaz robót z zachowaniem kolejności realizacji poszczególnych obiektów:

- 🔧 wytyczenie sieci w terenie;

- ⬆ wykonanie robót porządkujących po trasie sieci z przygotowaniem do wejścia dla sprzętu i tymczasowe zdjęcie nawierzchni utwardzonych;
- ⬆ lokalizacja poprzez wykonanie wykopów ręcznych odkrywkowych istniejącego uzbrojenia terenu wraz z zaznaczeniem miejsc kolizyjnych;
- ⬆ przystąpienie do robót ziemnych mechanicznych i ręcznych (wykonanie wykopów);
- ⬆ wykonanie głównych przepompowni ścieków;
- ⬆ montaż głównej sieci kanalizacji tłocznej wraz z przewiertami i kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej;
- ⬆ podłączenie istniejącej sieci kanalizacji grawitacyjnej do sieci projektowanej;
- ⬆ montaż przydomowych przepompowni ścieków;
- ⬆ wykonanie przyłączy kanalizacyjnych;
- ⬆ ponowne ułożenie nawierzchni utwardzonych;
- ⬆ uporządkowanie terenu po robotach.

3. Beneficjenci ostateczni:

- mieszkańcy wsi oraz potencjalni inwestorzy i turyści.

4. Czas realizacji, źródła finansowania;

2011-2012, środki własne gminy, środki PROW 207-2013

Zadanie: 2.2. Uzupełnienie oświetlenia

1. Opis stanu istniejącego:

W Goryniu jest oświetlenie we wsi, nie jest jednak wystarczające. Droga do Kisielice pozostaje nieoświetlona, do niektórych budynków mieszkalnych ciężko jest wieczorem dotrzeć. Aby miejscowość była w pełni oświetlona niezbędnym jest ustawienie kolejnych kilku lamp. Realizacja projektu znacznie podniesie atrakcyjność zamieszkania.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- zakup i montaż lamp oraz żarówek energooszczędnych.

3. Beneficjenci ostateczni:

- mieszkańcy Gorynia.

4. Czas realizacji, źródła finansowania;

2012-2013, środki własne gminy,

Zadanie: 2.3. Budowa traktu pieszego wzdłuż drogi z Gorynia do Piotrowic (przy cmentarzu)

1. Opis stanu istniejącego:

Przez Goryń przebiega droga powiatowa nr 09586. W chwili obecnej w miejscowości chodnik przy tej drodze jest w złym stanie. Zagospodarowanie centrum wsi – utworzenie traktu pieszego (chodnika z polbruku) przyczyni się do podniesienia bezpieczeństwa drogowego w miejscowości oraz znacznie zwiększy atrakcyjność zamieszkania i turystyczną obszaru sołectwa.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- 🚧 usunięcie zniszczonej powierzchni,
- 🚧 wyrównanie i utwardzenie terenu,
- 🚧 zakup i ułożenie kostki brukowej.

3. Beneficjenci ostateczni:

- mieszkańcy i turyści

4. Czas realizacji, źródła finansowania;

2012-2013, środki własne gminy,

Zadanie: 2.4. Remont drogi kamiennej z Gorynia do Piotrowic

1. Opis stanu istniejącego:

Na terenie sołectwa znajdują się drogi gminne. Ich stan nie jest zadowalający. Stanowi to barierę dla rozwoju przedsiębiorczości i znacznie obniża dostępność obszaru sołectwa. Najważniejszą z nich jest droga kamienna łącząca Goryń z pobliskimi Piotrowicami.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- 🚧 wyrównanie drogi,
- 🚧 poprawa nawierzchni.

3. Beneficjenci ostateczni:

- mieszkańcy Gorynia, Wałdowa, Kantowa, Piotrowic oraz potencjalni inwestorzy.

4. Czas realizacji, źródła finansowania;

2013, środki własne gminy,

Zadanie: 3.1. Organizacja szkoleń i kursów dla mieszkańców

1. Opis stanu istniejącego:

W ostatnich latach bardzo mało podejmowanych było inicjatyw mających na celu podniesienie kwalifikacji mieszkańców. Ze względu na warunki lokalowe (świątlica wiejska) w Goryniu możliwe jest zorganizowanie szeregu kursów i szkoleń dla

społeczności lokalnej, pozwalających na doskonalenie i nabycie nowych umiejętności oraz rozwijających zainteresowań.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- 🏠 przeprowadzenie kursu agroturystycznego
- 🏠 kurs komputerowy oraz podstaw internetu
- 🏠 szkolenia rozwijające zdolności manualne (wyszywanie, rękodzielniczo)

3. Beneficjenci ostateczni:

- mieszkańcy sołectwa Goryń

4. Czas realizacji, źródła finansowania;

2011-2014, środki własne gminy, środki EFS,

Zadanie: 3.2. Organizacja sołeckich imprez plenerowych

1. Opis stanu istniejącego:

Mieszkańcy sołectwa organizują szereg imprez na świeżym powietrzu, nie mają jednak odpowiednio zorganizowanego i profesjonalnego miejsca do spotkań.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

Modernizacja świetlicy wiejskiej, utworzenie placu zabaw dla dzieci i zorganizowanie miejsca spotkań pozwoli na lepsze realizowanie szeregu inicjatyw, w tym również imprez integrujących i aktywizujących społeczność lokalną.

Planowane coroczne imprezy w sołectwie:

- 🏠 powitanie wiosny
- 🏠 letni piknik rodzinny,
- 🏠 Sylwester
- 🏠 Kiermasz

3. Beneficjenci ostateczni:

- mieszkańcy sołectwa i okolicznych miejscowości, w tym dorośli, młodzież i dzieci,
- turyści i odwiedzający Goryń.

4. Czas realizacji, źródła finansowania;

2011-2016, środki własne gminy, środki EFS, środki PROW, fundusz sołecki

Rozdział IX Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Realizacja założeń Planu będzie monitorowana przez Radę Sołecką wsi, sołtysa oraz Urząd Miasta i Gminy Kisielice. Będzie się to odbywać poprzez:

- 🏠 Budżet gminy na kolejne lata;
- 🏠 Sprawozdania z realizacji budżetu gminy;
- 🏠 Strona internetowa Miasta i Gminy Kisielice (<http://www.kisielice.pl>);
- 🏠 Tablica informacyjna we wsi Goryń
- 🏠 Dokumentacja z odbioru robót poszczególnych inwestycji.

Społeczność wiejska będzie się komunikowała poprzez wspólne spotkania wiejskie. Kontakt pomiędzy wsią a gminą będzie zachowany poprzez sołtysa oraz aktywnych mieszkańców.

Plan odnowy miejscowości Goryń powstał przy współudziale mieszkańców tej miejscowości, Rady Sołeckiej, lokalnych stowarzyszeń oraz gminy. Wypracowane tu priorytety i zadania są dobrem wspólnym, a ich realizacja leży w interesie zarówno mieszkańców jak i gminy.

Dziękuję Panu Pawłowi Kusiowi za udostępnienie mi informacji i zdjęć ze strony <http://www.goryn.r3x.pl>, które wykorzystałam w tym dokumencie. Do sporządzenia Planu przyczyniła się również pani Małgorzata Kwaśniewska, sołtys Gorynia, a także pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Kisielice. Wszystkim serdecznie dziękuję za poświęcony czas i dobrą wolę oraz bezinteresowną pomoc.